

ਖੁਲਾਸਾ ਖੁਤਬਾ ਜੁਮਆ 07.12.2018

ਵੱਲੋਂ : ਨਜ਼ਾਰਤ ਨਸ਼ਰੋ ਇਸ਼ਾਅਤ ਕਾਦੀਆਂ

ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮੱਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਮਰਤਬਾ ਰਖੱਣ ਵਾਲੇ ਬਦਰੀ ਸਹਾਬਾ ਕਰਾਮ ਹਜ਼ਰਤ ਉਬੈਦ ਬਿਨ ਜੈਦ ਅੰਸਾਰੀ, ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ਾਹਿਰ ਬਿਨ ਹਰਾਮ ਅਲਸ਼ਜਈ, ਹਜ਼ਰਤ ਜੈਦ ਬਿਨ ਖਤਾਬ, ਹਜ਼ਰਤ ਅਬਾਦਹ ਬਿਨ ਖਸ਼ਖਾਸ਼, ਹਜ਼ਰਤ ਅਬਦੁਲੱਹ ਬਿਨ ਜੱਦ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਹਾਰਸ ਬਿਨ ਓਸ ਬਿਨ ਮਆਜ਼ ਰਿਜ਼ਵਾਨੁਲੱਹ ਅਲੈਹਿਮ ਅਜਮਾਈਨ ਦੀਆਂ ਇਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਮਨਮੋਹਕ ਤੇ ਮਨਭਾਉਂਦੀਆਂ ਗਲਾਂ ਦਾ ਵਰਨਣ

ਸਯੱਦਨਾ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮੀਰੁਲ ਮੋਮਿਨੀਨ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਖਾਮਿਸ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ ਬਿ ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜੀਜ਼ ਦੇ ਜੁਮਏ ਦੇ ਖੁਤਬੇ ਦਾ ਸਾਰ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ 07 ਦਸੰਬਰ 2018 ਈ. ਨੂੰ ਮਸਜਿਦ ਬੈਤੁਲ ਫ਼ਤੂਹ ਮਾਰਡਨ ਲੰਦਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ

ਤਸੱਹੁਦ, ਤਉਜ਼ ਅਤੇ ਸੂਰਤ ਫ਼ਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਲਾਵਤ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਅਯੱਦਾਹੁਲੱਹ ਤਆਲਾ ਬਿ ਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜੀਜ਼ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ :

ਅੱਜ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਸਹਾਬਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ ਨਾਂ ਹੈ ਹਜ਼ਰਤ ਉਬੈਦ ਬਿਨ ਜੈਦ ਅੰਸਾਰੀ ਦਾ । ਇਹਨਾ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਬਨੂ ਅਜਲਾਨ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਬਦਰ ਤੇ ਉਹਦ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ । ਹਜ਼ਰਤ ਮਆਜ਼ ਬਿਨ ਰਫ਼ਾਅ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਤੋਂ ਰਿਵਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਹਜ਼ਰਤ ਖਲਾਦ ਬਿਨ ਰਾਫ਼ਿਅ ਦੇ ਨਾਲ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕ ਮਾੜੇ ਜਿਹੇ ਉਠ ਉੱਪਰ ਸਵਾਰ ਹੋਕੇ ਬਦਰ ਵੱਲ ਨਿਕਲਿਆ । ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਉਬੈਦ ਬਿਨ ਜੈਦ ਵੀ ਸਨ । ਜੱਦ ਅਸੀਂ ਬਰੀਦ ਦੇ ਸਥਾਨ ਉੱਪਰ ਪਹੁੰਚੇ ਜੋ ਰੋਹਾ ਦੇ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਉਠ ਬਹਿ ਗਿਆ । ਮੈਂ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੇ, ਅਲੱਹ ਤੇਰੀ ਖ਼ਾਤਰ ਨਜ਼ਰ ਮੰਨੁਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਮਦੀਨੇ ਵਾਪਸ ਪਹੁੰਚ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ । ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸੇ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦਾ ਲਾਘਾ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਹੋਇਆ । ਆਪਣੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਅਸੀਂ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ । ਫਿਰ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰੁਕੇ, ਆਪ ਨੇ ਵੁਜੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ ਬਚੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਖੁੱਕ ਪਾਇਆ ਫਿਰ ਆਪ ਦੀ ਅਗਿਆ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਉਸ ਉਠ ਦਾ ਮੂੰਹ ਖੋਲ ਦਿੱਤਾ । ਆਪਣੇ ਉਠ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਪਾਣੀ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪਾਣੀ ਉਸ

ਦੇ ਸਿਰ'ਤੇ, ਕੁਝ ਪਾਣੀ ਉਸ ਦੀ ਧੋਣ'ਤੇ, ਕੁਝ ਪਾਣੀ ਉਸ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ'ਤੇ, ਕੁਝ ਪਾਣੀ ਉਸੇ ਕੋਹਾਨ'ਤੇ (ਕੂਬੜ'ਤੇ), ਕੁਝ ਪਾਣੀ ਉਸਦੀ ਪਿੱਠ'ਤੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪਾਣੀ ਉਸ ਦੀ ਪੂਛ'ਤੇ ਪਾਇਆ । ਫਿਰ ਆਪ ਨੇ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੇ, ਅਲੱਹ ! ਰਾਫ਼ਿਅ ਤੇ ਖ਼ਲਾਦ ਨੂੰ ਇਸ'ਤੇ ਸਵਾਰ ਕਰਕੇ ਲੈ ਜਾ । ਫਿਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਤਾਂ ਓਥੋਂ ਚਲੇ ਗਏ, ਅਸੀਂ ਵੀ ਚਲ ਪਏ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਸੀਂ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੂੰ ਮੁਨਸਫ਼ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਅਰੰਭ ਵਿੱਚ ਜਾ ਮਿਲੇ । ਸਾਡਾ ਉਠ ਜੱਥੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸੀ । ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੁਸਕਰਾ ਦਿੱਤੇ । ਅਸੀਂ ਚਲਦੇ ਰਹੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬਦਰ ਦੇ ਸਥਾਨ ਉੱਪਰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਅਤੇ ਬਦਰ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਸਮੇਂ ਸਾਡਾ ਉਠ ਮੁਸੱਲੀ ਦੇ ਸਥਾਨ'ਤੇ ਬਹਿ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਬਾਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮਾਸ ਸਦਕਾ (ਦਾਨ) ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਉਬੈਦ ਬਿਨ ਜੈਦ ਅੰਸਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ਾਹਿਰ ਬਿਨ ਹਰਾਮ ਅਲਅਸ਼ਜਈ ਇਕ ਸਹਾਬੀ ਸਨ । ਇਹ ਵੀ ਬਦਰੀ ਸਹਾਬੀ ਹਨ ਇਹਨਾ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਅਸ਼ਜਾਅ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸੀ । ਬਦਰ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ । ਹਜ਼ਰਤ ਅਨਸ ਬਿਨ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਰਿਵਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੇਂਡੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਵਿਕਅਤੀ ਸੀ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਦਾ ਨਾਂ ਜ਼ਾਹਿਰ ਸੀ, ਉਹ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਲਈ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਸੁਗਾਤਾਂ ਲਿਆਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੱਦ ਉਹ ਜਾਣ ਲਗਦੇ ਤਾਂ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਹਵਾ ਧੰਨ ਮਾਲ ਦੇਕੇ ਰਵਾਨਾ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜ਼ਾਹਿਰ ਸਾਡੇ ਪੇਂਡੂ ਮਿੱਤਰ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਮਿੱਤਰ ਹਾਂ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਉਹਨਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਰਖਦੇ ਸਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ਾਹਿਰ ਸਾਧਾਰਣ ਸ਼ਕਲ ਸੂਰਤ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ । ਇਕ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ਾਹਿਰ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕੁਝ ਮਾਲ ਵੇਚ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਨਬੀ ਕਰੀਮ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਉਹਨਾ ਕੋਲ ਆਏ ਅਤੇ ਪਿੱਛੋਂ ਦੀ ਹੋਕੇ ਆਪਣੀ ਹਿੱਕ ਨਾਲ ਲਾ ਲਿਆ । ਇਕ ਰਿਵਾਇਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਪਿੱਛੋਂ ਦੀ ਆਣਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਅਖਾਂ ਉੱਪਰ ਹੱਥ ਰੱਖ ਲਿਆ । ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ਾਹਿਰ ਹਜ਼ੂਰ ਨੂੰ ਦੇਖ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਕੌਣ ਹੈ ? ਮੈਂਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿਓ ! ਪਰ ਜੱਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਾ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਸੀਨੇ ਨਾਲ ਮਲਣ ਲੱਗੇ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਮਜ਼ਾਕ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੌਣ ਇਸ ਗ਼ੁਲਾਮ ਨੂੰ ਖ਼ਰੀਦੇਗਾ । ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ਾਹਿਰ ਦੇ ਅਰਜ਼ ਕੀਤ ਕਿ ਹੇ, ਰਸੂਲੁਲੱਹ ! ਫਿਰ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੈਂਨੂੰ ਘਾਟੇ ਦਾ ਸੌਦਾ ਸਮਝੋ, ਮੈਂਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਖ਼ਰੀਦਨਾ ਹੈ ? ਇਸ'ਤੇ ਨਬੀ ਕਰੀਮ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਰੱਬ ਨੇੜੇ ਤੁਸੀਂ ਘਾਟੇ ਦਾ ਸੌਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਰੱਬ ਨੇੜੇ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਹੋ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੱਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਇਕ ਮੌਕੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨ ਕੋਈ ਪੇਂਡੂ ਸੰਬੰਧੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਲੇ ਮੁਹੱਮਦ ਦੇ ਪੇਂਡੂ ਸੰਬੰਧੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਬਿਨ ਹਰਾਮ ਹਨ । ਜ਼ਾਹਿਰ ਬਿਨ ਹਰਾਮ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਕੂਫ਼ਾ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ ।

ਅੱਗੇ ਜਿਸ ਸਹਾਬੀ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੈ ਉਹਨਾ ਦਾ ਨਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੈਦ ਬਿਨ ਖ਼ਤਾਬ ਹੈ । ਆਪ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸਨ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਦੇ ਇਸਲਾਮ ਕੁਬੂਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਲਾਮ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ । ਇਹ ਅਰੰਭਕ ਹਿਜਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਸਨ । ਆਪ ਬਦਰ, ਉਹਦ, ਖੰਦਕ ਅਤੇ ਹੁਦੈਬੀਯਾਹ ਵਿੱਚ ਬੈਅਤੇ ਰਿਜ਼ਵਾਨ ਸਹਿਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਰਸੂਲੇ ਕਰੀਮ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ । ਰਸੂਲੇ ਕਰੀਮ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਆਪਦੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੰਬੰਧ ਹਜ਼ਰਤ ਮਅਨ ਬਿਨ ਅਦੀ ਨਾਲ ਕਰਾਏ ਸਨ । ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸਹਾਬਾ ਯਮਾਮਾ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ । ਉਹਦ ਦੀ ਜੰਗ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੈਦ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੀ ਸੰਹੁ ਦੇਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਜ਼ਰਹ ਪਾ ਲਓ । ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੈਦ ਨੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਜ਼ਰਹ ਪਾ ਲਈ ਫਿਰ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੀ । ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੇ ਜ਼ਰਹ ਉਤਾਰਣ ਦਾ ਕਰਣ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੈਦ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਇਸੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਾ ਇਛੁਕ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਮਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਰਹ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੈਦ ਬਿਨ ਖ਼ਤਾਬ ਤੋਂ ਰਿਵਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਾਤੁਲਵਿਦਾਅ ਦੇ ਮੌਕੇ ਰਸੂਲੁਲੱਹ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਆਪਣੇ ਗ਼ੁਲਾਮਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ, ਆਪਣੇ ਗ਼ੁਲਾਮਾ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖੋ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਖੁਆਓ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਖਾਂਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹੋ ਪੁਆਓ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹੋ । ਜੇਕਰ ਉਹਨਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਗ਼ਲਤੀ ਹੋ ਜਾਏ ਜਿਸ'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਹੋ, ਅਲੱਹ ਦੇ ਬੰਦਿਓ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿਆ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੰਡ ਨ ਦਿਆ ਕਰੋ । ਯਮਾਮਾ ਦੀ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਜੱਦ ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਦੇ ਪੈਰੂ ਉਖੱੜਨ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੈਦ ਬਿਨ ਖ਼ਤਾਬ ਉੱਚੀ ਅਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੁਆ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਕਿ ਹੋ, ਅਲੱਹ ! ਮੈਂ ਤੈਥੋਂ ਆਪਣੇ ਸਾਬੀਆਂ ਦੇ ਭੱਜ ਜਾਣ'ਤੇ ਖਿਮਾ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸੈਲਮਾ ਕਜ਼ਾਬ ਅਤੇ ਮੁਹਕਮ ਬਿਨ ਤੁਫ਼ੈਲ ਨੇ ਜੋ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਤੇਰੇ ਹਜ਼ੂਰ ਆਪਣਾ ਬਰੀ ਹੋਣਾ ਪ੍ਰਕਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ । ਫਿਰ ਆਪ ਝੰਡੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਫੜਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾ ਦੀਆਂ ਪੰਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਕੇ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾਉਣ ਲੱਗੇ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਪ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ । ਜੱਦ ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੈਦ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਹੋ, ਅਲੱਹ ਜ਼ੈਦ ਉਪੱਰ ਮਿਹਰ ਕਰ ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਦੋ ਨੇਕੀਆਂ ਉਪੱਰ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋ ਪ੍ਰਾਬਮਿਕਤਾ ਲੈ ਗਿਆ ਅਰਥਾਤ ਇਸਲਾਮ ਕੁਬੂਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਵਿਚ ਵੀ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਹੋ ਗਿਆ । ਇਕ ਰਿਵਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੇ ਮੁਤਮਮ ਬਿਨ ਨਵੀਰਾਹ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਮਾਲਕ ਬਿਨ ਨਵੀਰਾਹ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਮਰਸੀਯਾਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਂਗ ਰੰਗੇ ਸ਼ੇਅਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਜ਼ੈਦ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਸ਼ੇਅਰ ਕਹਿੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਲਈ ਕਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਮੁਤਮਮ ਬਿਨ ਨਵੀਰਾਹ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਵੀ ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਆਪਦਾ ਭਰਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ'ਤੇ ਦੁਖੀ ਨ ਹੁੰਦਾ । ਇਸ'ਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਅਜਿਹੀ ਤਾਜ਼ੀਯਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਨ ਰਿਵਾਇਤ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੇ ਮੁਤਮਮ ਬਿਨ ਨਵੀਰਾਹ ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਸਖ਼ਤ ਦੁੱਖ ਹੈ । ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਕ ਅੱਖ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰੀ ਅੱਖ ਇਸੇ ਦੁੱਖ ਕਰਕੇ ਨਸ਼ਟ ਹੋਈ ਹੈ ਮੈਂ ਆਪ ਸਹੀ ਅੱਖ ਨਾਲ ਐਨ੍ਹਾ ਰੋਇਆ ਕਿ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਅੱਖ ਨੇ ਵੀ ਹੰਝੂ ਵਰ੍ਹਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ । ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਐਨ੍ਹਾ ਸਖ਼ਤ ਦੁੱਖ ਹੈ ਕਿਸੇ ਆਪਣੇ ਹਲਾਕ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਐਨ੍ਹੇ ਸਖ਼ਤ ਦੁੱਖ ਦਾ

ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ । ਫਿਰ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਅਲੱਹ ਜ਼ੈਦ ਬਿਨ ਖ਼ਤਾਬ ਉਪਰ ਮਿਹਰ ਕਰੇ । ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਸ਼ੇਅਰ ਕਹਿਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਰਖਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੈਦ 'ਤੇ ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਂਦਾ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾ 'ਤੇ ਹੋਂਦੇ ਹੋ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਤਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇ, ਅਮੀਰੁਲ ਮੋਮਿਨੀਨ ! ਜੇਕਰ ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਯਮਾਮਾ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਆਪਦੇ ਭਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਹਨ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਨ ਹੋਂਦਾ । ਇਹ ਗੱਲ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪ ਨੂੰ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਹਰਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੀ ਜੁਦਾਈ ਦਾ ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਸੀ ਆਪ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਸਵੇਰ ਦੀ ਹਵਾ ਚਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਜ਼ੈਦ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਬੋ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਜ਼ੈਦ ਬਿਨ ਖ਼ਤਾਬ ਨੂੰ ਅਬੂਮਰਯਮ ਅਲਹਨਫ਼ੀ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਸੀ । ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਅਬੂਮਰਯਮ ਨੂੰ ਜੱਦ ਉਸ ਨੇ ਇਸਲਾਮ ਕੁਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ੈਦ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇ, ਅਮੀਰੁਲ ਮੋਮਿਨੀਨ ! ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਨੇ ਜ਼ੈਦ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਹੱਥੀਂ ਸਨਮਾਨ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਰੁਸਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ । ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੇ ਅਬੂਮਰਯਮ ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਿਨ ਯਮਾਮਾ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕਿੰਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ । ਅਬੂਮਰਯਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਦਾਂ ਸੋ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵੱਧ । ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਕਿ ਵਾਇ ਮੋਤ, ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਭੈੜੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਹਨ ਇਹ ਲੋਕ । ਅਬੂਮਰਯਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਵਾਂ ਅਲੱਹ ਲਈ ਹਨ, ਜਿਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬਾਕੀ ਰੱਖਿਆ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੈਂ ਉਸ ਦੀਨ (ਧਰਮ) ਵੱਲ ਝੁਕਿਆ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਬੀ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਲਈ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ । ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਅਬੂਮਰਯਮ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਖੁੱਸ਼ ਹੋਏ । ਅਬੂਮਰਯਮ ਬਾਦ ਵਿੱਚ ਬਸਰਾ ਦੇ ਕਾਜ਼ੀ ਵੀ ਬਣੇ ।

ਅਗਲੇ ਸਹਾਬੀ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬਾਦਹ ਬਿਨ ਖ਼ਸ਼ਖ਼ਾਸ਼ ਹੈ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਜ਼ਜ਼ਰ ਬਿਨ ਜ਼ਿਯਾਦ ਦੇ ਚਾਚੇ ਵੱਲੋਂ ਭਰਾ ਸਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਅਬਾਦਹ ਬਿਨ ਖ਼ਸ਼ਖ਼ਾਸ਼ ਬਦਰ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਆਪ ਨੇ ਬੈਸ ਬਿਨ ਸਾਇਬ ਨੂੰ ਬਦਰ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਕੀਤਾ ਸੀ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬਾਦਹ ਬਿਨ ਖ਼ਸ਼ਖ਼ਾਸ਼ ਉਹਦ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਦਿਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ । ਆਪ ਨੂੰ ਹਜ਼ਰਤ ਨੁਅਮਾਨ ਬਿਨ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮਜ਼ਜ਼ਰਰ ਬਿਨ ਜ਼ਯਾਦ ਨਾਲ ਇਕ ਕਬਰ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ।

ਅਗਲੇ ਸਹਾਬੀ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬਦੁਲੱਹ ਬਿਨ ਜੱਦ ਹਨ । ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਜੱਦ ਬਿਨ ਕੈਸ ਸੀ । ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਗੋਤ ਅਬੂ ਵਹਬ ਸੀ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਬਨੂ ਸਲਮਾ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਨਾਲ ਸੀ ਜੋ ਅੰਸਾਰ ਦਾ ਇਕ ਕਬੀਲਾ ਸੀ । ਹਜ਼ਰਤ ਮਆਜ਼ ਬਿਨ ਜਬਲ ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਆਪਦੇ ਭਰਾ ਸਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਅਬਦੁਲੱਹ ਬਿਨ ਜੱਦ ਬਦਰ ਤੇ ਉਹਦ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ।

ਅਗਲੇ ਸਹਾਬੀ ਜਿੰਨ੍ਹਾ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੈ ਇਹ ਹਜ਼ਰਤ ਹਾਰਸ ਬਿਨ ਓਸ ਬਿਨ ਮਆਜ਼ ਹਨ ਆਪ ਕਬੀਲਾ ਓਸ ਦੇ ਸਰਦਾਰ ਹਜ਼ਰਤ ਸਾਅਦ ਬਿਨ ਮਆਜ਼ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਸਨ । ਬਦਰ ਤੇ ਉਹਦ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ । ਇਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਠਾਈ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਹਦ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਪਰ ਕੁਝ ਦੂਜੀਆਂ ਰਿਵਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਾ ਉਹਦ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਨਹੀਂ ਹੋਏ । ਹਜ਼ਰਤ ਹਾਰਸ ਬਾਰੇ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਅਬ ਬਿਨ ਅਸ਼ਰਫ਼ ਨੂੰ ਕਤਲ

ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਹਮਲੇ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਖਮ ਲਗੀ ਅਤੇ ਰਕਤ ਵਗਣ ਲਗੀ । ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਨੋਕ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਸਨ, ਸੋ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਕੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮਦੀਨੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ । ਸੋ, ਨਬੀ ਕਰੀਮ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਹਾਰਸ ਬਿਨ ਓਸ ਦੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਉੱਪਰ ਆਪਣਾ ਖੁੱਕ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਬਾਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਸ਼ਠ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ।

ਕਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਜੋ ਹਜ਼ਰਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਬਸ਼ੀਰ ਅਹਮਦ ਸਾਹਬ ਨੇ ਲਿੱਖਿਆ ਹੈ ਉਹ ਵਰਨਣ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਕਾਅਬ ਨੂੰ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਅਰਬ ਦੇ ਯਹੂਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਰਦਾਰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਪਰ ਆਚਰਣਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅਤਿਅੰਤ ਭੈੜੇ ਆਚਰਣ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ । ਖੁਫ਼ੀਆ ਚਾਲਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਜ਼ਸ਼ਾਂ ਦੇ ਫ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਸੀ । ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਜੱਦ ਮਦੀਨੇ ਹਿਜ਼ਰਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕਾਅਬ ਬਿਨ ਅਸ਼ਰਫ਼ ਨੇ ਦੂਜੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ । ਪਰ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅੰਦਰ ਕਾਅਬ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਕੀਨਾ ਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੀ ਅੱਗ ਬਲੂਣ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਬਦਰ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਬਾਦ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਰਵੱਈਆ ਧਾਰਣ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੋ ਅਤਿਅੰਤ ਫ਼ਸਾਦ ਮਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੀ । ਬਦਰ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਬਾਦ ਇਹ ਮਕੱ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ਮਦੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨਾਲ ਕੁਰੈਸ਼ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦੀ ਅੱਗ ਭੜਕਾ ਦਿੱਤੀ । ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਸ ਨੇ ਦੂਜੇ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਭੜਕਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਇਸਤਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਅਤਿਅੰਤ ਗੰਦੇ ਤੇ ਵਿਭਚਾਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਨਣ ਕੀਤਾ । ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਖ਼ਾਨਦਾਨੇ ਨਬੂਵੱਤ ਦੀਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਗੰਦੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਕਤਲ ਤੱਕ ਦੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਰੱਚ ਦਿੱਤੀ । ਜੱਦ ਨੋਬਤ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ ਅਤੇ ਕਾਅਬ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਪ੍ਰਣ ਤੋੜਨ ਤੇ ਬਗ਼ਾਵਤ, ਜੰਗ ਦੀ ਤਹਿਰੀਕ, ਫ਼ਿਤਨਾ ਪਰਵਰੀ, ਫ਼ਹਸ਼ਗੋਈ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਦੇ ਆਰੋਪ ਸਬੂਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਮਦੀਨੇ ਦੇ ਸਦਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਅਤੇ ਹਾਕਮ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਅਬ ਬਿਨ ਅਸ਼ਰਫ਼ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਕੇ ਕਤਲ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਣੇ ਸਹਾਬਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਖੁਫ਼ੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ । ਆਪ ਨੇ ਇਹ ਡਿਯੂਟੀ ਓਸ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਇਕ ਨੇਕ ਸਹਾਬੀ ਮੁਹੰਮਦ ਬਿਨ ਮਸਲਮਾ ਦੇ ਸੁਪੁਰਦ ਕੀਤੀ ।

ਜੱਦ ਕਾਅਬ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਈ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਯਹੂਦੀ ਜੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ । ਅਗੱਲੇ ਦਿਨ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਜੱਥਾ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸਰਦਾਰ ਕਾਅਬ ਬਿਨ ਅਸ਼ਰਫ਼ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲੱਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਕੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੰਗਾ ਮੈਂਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ । ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ । ਆਪ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਅਬ ਕਿਹੜੇ ਕਿਹੜੇ ਜੁਰਮ ਦਾ ਭਾਗੀ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਫਿਰ ਆਪ ਨੇ ਸਾਮੂਹਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਅਬ ਦੀਆਂ ਉਣਤਾਈਆਂ ਪ੍ਰਣ ਤੋੜਨਾ, ਜੰਗ ਦੀ ਤਹਿਰੀਕ, ਫ਼ਿਤਨੇ ਤੇ ਫ਼ਸਾਦ ਮਚਾਉਣਾ, ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ, ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਂ ਰਚਣੀਆਂ ਤੇ ਕਤਲ ਅਦਿ ਜੁਰਮ ਚੇਤੇ ਕਰਾਏ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ ਲੋਕ ਡਰਕੇ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਹਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸਚ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਇਹੋ ਦੰਡ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਮਿਰਜ਼ਾ ਬਸ਼ੀਰ ਅਹਮਦ ਸਾਹਬ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਛੱਮੀ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਲਲੱਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਇਕ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਕਤਲ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਗ਼ਲਤ ਚੀਜ਼ ਸੀ ।

ਇਸਦੇ ਉਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੱਜ ਕਲ ਦੇ ਸਭਜਕ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਗ਼ਾਵਤ ਅਤੇ ਅਹਿਦ ਤੋੜਨਾ ਅਤੇ ਜੰਗ ਲਈ ਭੜਕਾਉਣਾ ਅਤੇ ਕਤਲ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਂ ਰਚਨ ਵਾਲਿਆਂ ਜੁਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਜਰਮਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਾਹਦਾ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਇਆ : ਫਿਰ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਤਲ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਚੁੱਪ ਰੁਪੀਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ । ਇਸ ਬਾਰੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰੋਤੇ ਰਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਬਕਾਇਦਾ ਸਲਤਨਤ ਨਹੀਂ ਸ । ਇਕ ਆਗੂ ਤਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਹਰ ਮਕਬੀਲਾ ਅਜ਼ਾਦ ਤੇ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰ ਵੀ ਸੀ । ਅਜਿਹੀ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਕਾਅਬ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਮੁਕਦੱਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਬਕਾਇਦਾ ਕਤਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ । ਯਹੂਦੀ ਗਦਾਰੀ ਕਰ ਚੁਕੇ ਸਨ । ਸਲੀਮ ਦੇ ਕਬੀਲੇ ਅਤੇ ਗ਼ਤਫ਼ਾਨ ਦੇ ਮਦੀਨੇ ਉੱਪਰ ਛਾਪਾ ਮਾਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਚੁਕੇ ਸਨ । ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਲਈ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਉਹ ਕਿਹੜਾ ਮਾਰਗ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਮੋਕਾ ਪਾਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਤੇ ਫ਼ਸਾਦੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋ ਜਾਏ ਬਜਾਏ ਇਸਦੇ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੁਰਅਮਨ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਏ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਮਨ ਨਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ।

ਇਸ ਲਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੌ ਸਾਲ ਦੇ ਬਾਦ ਇਸਲਾਮ ਉੱਪਰ ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਖੋਖਲਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਕੇ ਕੋਈ ਇਬਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ । ਅਲੱਹ ਤਆਲਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਫਿਤਨਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੇ ਅਤੇ ਇਸ ਜੁੱਗ ਵਿੱਚ ਰੱਬ ਦੇ ਭੇਜੇ ਹੋਏ ਸੁਧਾਰਕ ਨੂੰ ਜੋ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਪੁਨਰ ਉਥਾਨ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ ਮੰਨਣ ਦੀ ਤੋਫ਼ੀਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ ।

Khulasa Khutba Jumma 07.12.2018

Delivered By : Hadhrat Khalifatul Masih Vth (atba)

Summarized by : Majlis Ansarullah Bharat

Tarnslated by : Shamshad Ahmad Eden, from Punjabi Desk

From : Nazarat Nashr-o-Isha'at Qadian-143516, Distt. Gurdaspur, Punjab (INDIA)

Toll Free Shoba Noorul Islam-1800-3010-2131